

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

SKRIVELSE
2023-08-24

Ärendenummer:
NV-05600-23

Uppdrag att ta fram ett kartstöd med anledning av EU-förbudet mot blyammunition i våtmark

Redovisning av regeringsuppdrag

SAMMANFATTNING	3
1. UPPDRAGET OCH DESS GENOMFÖRANDE	4
2. BAKGRUND	5
2.1 Utvidgat förbud	5
2.2 Skäl och förutsättningar för kartstöd	5
2.3 Tidigare uppdrag	6
3. TILLGÄNGLIGGÖRA KARTSTÖD OM VÅTMARKER	7
3.1 Tillgänglighet och utformning	7
3.2 Karta	7
3.3 Tolkningsanvisning	8

Sammanfattning

I skrivelsen redovisas Naturvårdsverkets regeringsuppdrag om att ta fram ett kartstöd med anledning av EU-förbudet mot blyammunition i våtmark.

Stöd och information anpassad för Lantmäteriets befintliga och publika karttjänst *Min karta* har tagits fram inom ramen för detta uppdrag. Detta stöder enskildas bedömning av vilka områden som omfattas av nuvarande blyhagelförbud.

Utifrån sannolikhet att berörda områden omfattas av förbudet har de indelats i tre klasser: a) område som *sannolikt omfattas* av förbud, b) område som *kan omfattas* av förbud och c) område som *sannolikt inte omfattas* av förbud.

Detta för att så långt som möjligt underlätta jägares bedömning av vilka områden som omfattas av förbudet.

Det går inte att helt utesluta några våtmarkstyper från att kunna fungera som livsmiljöer för vattenfåglar och att därför omfattas av förbudet. Inte heller går det att utpeka förbudsområdets exakta gränser. Därför pekar kartstödet ut graden av sannolikhet att områden omfattas av förbudet. Vid behov kan jägaren utifrån detta bedöma de faktiska omständigheterna på plats i ett jaktområde. Stödet underlättar på så sätt jaktutövningen och regelefterlevnaden.

1. Uppdraget och dess genomförande

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att ta fram ett kartstöd till den som jagar i Sverige om var det kan finnas våtmark, baserat på befintligt kartunderlag. Till detta kartunderlag ska Naturvårdsverket ta fram en tolkningsanvisning för vilka områden som omfattas av EU-förbundet mot blyammunition vid våtmark.

Detta stöd ska göras tillgängligt på myndighetens externa webbplats, vilket Naturvårdsverket genomför den 25 augusti 2023.

Uppdraget ska redovisas senast 25 augusti 2023.

Redovisningen är beslutad av generaldirektören Björn Risinger 2023-08-24 (NV-05600-23).

2. Bakgrund

2.1 Utvidgat förbud

EU-kommissionen antog i januari 2021 förordning (EU) 2021/57 om ändring av bilaga XVII till Reach¹ vad gäller bly i hagelammunition i eller kring våtmarker. I förordningen ges begreppet våtmark samma definition som i Ramsarkonventionen.

Det nya EU-förbudet utgör en utvidgning av det nationella förbud mot blyhagel vid jakt i våtmark och över grunda delar av öppet vatten, som har gällt i Sverige sedan 2002.² EU-förbudet innebär en utvidgning till följd av:

- en bredare definition av våtmark,
- en buffertzona på 100 meter,
- förbud mot att ha med blyhagelammunition vid skytte i våtmarker eller på väg till eller från skytte i våtmarker.

2.2 Skäl och förutsättningar för kartstöd

Det kan vara svårt för enskilda jägare att veta vilka områden som omfattas av det nya EU-förbudet mot användning av blyhagel vid våtmark. Vidare anser regeringen att det är angeläget att de negativa effekterna av EU-begränsningar i användandet av blyammunition mildras för svenska jägare och sportskyttar.

De som bedriver jakt med hagelvapen i Sverige är en stor och heterogen grupp. Jaktens förutsättningar varierar stort inom gruppen. Såväl jaktmetoderna, viltarterna och miljöerna är talrika och variationsrika. Samtidigt anses kunskapen om vilka våtmarker som omfattas av förbudet generellt sett vara låg inom gruppen.

Stödet till jägare i att bedöma vilka områden som omfattas av förbudet behöver därför vara både lättillgängligt och åtkomligt i olika format.

¹ KOMMISSIONENS FÖRORDNING (EU) 2021/57 av den 25 januari 2021 om ändring av bilaga XVII till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach) vad gäller bly i hagelammunition i eller kring våtmarker

² 14 a–14 d §§ förordningen (1998:944) om förbud m.m. i vissa fall i samband med hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter.

2.3 Tidigare uppdrag

Den 15 juni delredovisade Naturvårdsverket ett uppdrag från regeringen som gällde att analysera möjligheten att tillgängliggöra öppna data till den som jagar i Sverige, angående var det kan finnas våtmarker som omfattas av EU-förbudet.

Naturvårdsverket presenterade och analyserade tre alternativ. Ett av dem var att använda ett befintligt kartmaterial tillsammans med en tolkningsanvisning från Naturvårdsverket. Det är vad som genomförts under detta uppdrag från regeringen. Styrkan med detta alternativ är främst att det kunnat genomföras på kort tid och med mindre resurser, jämfört med de två andra alternativen.

3. Tillgängliggöra kartstöd om våtmarker

I kapitlet redovisas hur Naturvårdsverket valt att genomföra uppdraget från regeringen. Även skälen bakom sättet att genomföra redovisas.

3.1 Tillgänglighet och utformning

Stödet till jägare som detta uppdrag består i har gjorts åtkomligt på naturvardsverket.se, där tillgängligheten har optimerats.

Till att börja med ligger kartstödet direkt på en webbsida. Det har fördelen att stödet är enkelt för den enskilde både att hitta och dela med andra. Dessutom underlättas Naturvårdsverkets spridning av information om stödet.

En annan central del av tillgängliggörandet är att kartstödet utformats utifrån målgruppen. Naturvårdsverket har eftersträvat att göra stödet så lättfattligt och användbart som möjligt. Såväl i förhållande till förbudets utformning som till naturens diversitet och dynamik.

På grund av svårigheterna med tolkningen av begreppet våtmark enligt REACH-förordningen, har Naturvårdsverket valt att avgränsa våtmarksområden utifrån *sannolikheten* att de omfattas av förbudet, i huvudsak baserat på om de typiskt sett fungerar som livsmiljö för vattenfåglar eller om det är sannolikt att de kan göra det. Det är ett grepp som möjliggör att olika syften kan balanseras: Begränsningen av jaktutövningen minimeras samtidigt som stödet underlättar bedömningen av var förbudet gäller, vilket stöder rättssäkerheten.

Vi har funnit det lämpligast med en nyanserad indelning i tre kategorier; områden som *sannolikt omfattas* av förbud, *kan omfattas* av förbud samt *sannolikt inte omfattas* av förbud. Detta då det inte är möjligt att presentera ett tillförlitligt kartstöd som med tillräcklig säkerhet pekar ut områden som omfattas av förbudet.

3.2 Karta

Naturvårdsverket hänvisar användare av kartstödet till Lantmäteriets öppna och webbaserade tjänst *Min karta*.

Tjänsten tillhandahålls även på mobila enheter, med applikationer anpassade både för operativsystemet Android och för iOS.

Av några skäl har Naturvårdsverket valt att hänvisa till denna karttjänst:

- Det möjliggör flexibel användning i olika format. Ibland väljer användare att *före* jakten inhämta information om i vilka områden blyhagelförbudet

kan gälla. Andra gånger väljer användaren att *under* jakten, t.ex. via en mobil enhet, inhämta denna information. Andra användare föredrar kartor i utskrivet format.

- Användarna bedöms vara relativt bekanta med denna sorts karta, kartsymboler och karttjänst.
- Kartsymbolerna möjliggör stöd till användaren om var det kan finnas våtmarker som omfattas av förbudet.
- Karttjänsten innehåller flera nyttiga funktioner, så som:
 - Mätverktyg, för exempelvis utmätning av buffertzonen om 100 meter omkring våtmarker
 - Ritverktyg, för noteringar och markeringar i kartan
 - Delning av ett visst kartavsnitt med andra användare
 - Hämtning av kartavsnitt i PDF för exempelvis utskrift

3.3 Tolkningsanvisning

I syfte att underlätta för jägare att bedöma vilka områden som omfattas av EU-förbudet har Naturvårdsverket tagit fram en tolkningsanvisning som anpassats till karttjänsten, *Min karta*.

3.2.1 Stöd vid svåra gränsdragningar

Våtmarker definierade enligt Ramsarkonventionen som också utgör livsmiljöer för vattenfåglar omfattas av förbudet. Av flera skäl är det emellertid inte möjligt att dra en skarp gräns för dessa områdets utbredning. Den gränsdragningsproblematiken finns också i tolkningsanvisningen som anpassats utifrån *Min karta*, inom ramen för detta uppdrag från regeringen.

Därför är tolkningsanvisningen inte juridiskt bindande. Istället tar den sikte på att fungera som ett bra stöd i jägares bedömning av vilka områden som omfattas av nuvarande blyhagelförbud.

Gränsdragning vid blyförbud kopplat till våtmark är alltså något jägare haft att hantera under lång tid i Sverige. Utan stöd och kartmaterial. Sett ur det perspektivet kan detta kartstöd innebära en ambitionshöjning som förenklar jaktutövningen och regelefterlevnaden.

3.2.2 Indelning beroende på sannolikhet

I syfte att så långt som möjligt informera jägarna indelar tolkningsanvisningen berörda områden i tre klasser utifrån sannolikheten att de kan fungera som livsmiljö för vattenfåglar:

- a) **Område som sannolikt omfattas av förbud:** typiska livsmiljöer för vattenfåglar, området omfattas med stor sannolikhet av förbud

- b) **Område som kan omfattas av förbud:** kan utgöra livsmiljö för vattenfåglar och kan därmed även omfattas av förbud
- c) **Område som sannolikt inte omfattas av förbud:** fungerar sannolikt inte som livsmiljö för vattenfåglar och omfattas därmed sannolikt inte heller av förbud

På detta sätt pekar kartstödet ut sankmarker och vatten att vara särskilt uppmärksam på som jägare. Dessutom upplyser stödet om att speciellt åkermark, men även annan öppen mark, som periodvis översvämmas kan utgöra våtmark som omfattas av förbudet.

Naturvårdsverket avser uppdatera informationen i tolkningsanvisningen om ny kunskap framkommer.